

Täysistunto

Tiistai 3.12.2024 klo 14.03—23.57

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 136/2024 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 12/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Edustaja Perholehto on poissa, edustaja Aalto-Setälä myös poissa. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

Keskustelu

23.09 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Hallitus on esittänyt Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn lakkauttamista ja sen tehtävien siirtämistä ympäristöhallinnon alaisuuteen. Ympäristöministeriön alaisuuteen ARAn tehtäviä hoitamaan perustettaisiin uusi Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus. Suomalainen asuntopoliittikka on tullut käännekohtaan. Orpon hallitus on tehnyt oikeistolaiseen ideologiaan perustuvan asuntopoliittisen suunnanmuutoksen, jossa asuntotuotanto halutaan jättää täysin markkinaehtoiseksi. ARAn lakkauttaminen on osa tätä laajempaa kokonaisuutta, jonka myötä valtio vetäytyy roolistaan kohtuuhintaisen asumisen edistäjänä. Nyt ARAA ollaan lakkauttamassa sellaisella kiireellä, joka vaarantaa ARAn lakisääteisten tehtävien hoidon ja rakennusalan elvytyksen sekä rikkoo hyvän henkilöstöpolitiikan periaatetta, kun ARAn henkilöstölle ei jää aikaa sopeutua näin mittavaan muutostilanteeseen.

ARAn sulauttaminen osaksi ympäristöministeriötä vaarantaa ARAlle kuuluneiden tehtävien hoitamisen, joita ovat erityisesti kohtuuhintainen ja esteetön asuinrakentaminen sekä korjausrakentaminen. ARAn täysimittaista lakkauttamista edelsi ja ennakoi jo ARAn myöntämien valtuuksien, kuten energia-avustuksen ja erityisryhmien investointiavustuksen, alasajo. Nämä ovat avustuksia, joilla on tuettu esimerkiksi opiskelija-asumista.

Hallituksen päätös ARAn lakkauttamiseksi pahentaa rakennusalan suhdannetilannetta, vähentää kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saatavuutta ja nostaa yleistä vuokratasoa. Hallitus on päättänyt myös puolittaa asumisneuvonnan rahat. Tällä on välitön yhteys mak-suhäiriöiden, häätöjen ja asunnottomuuden lisääntymiseen.

Viime vuosien positiivinen kehitys asunnottomuuden poistamiseksi Suomesta on tämän hallituksen myötä kääntymässä, ja entistä useampi suomalainen on ajautumassa asunnottomuuteen. Näistä olemme valitettavasti saaneet lukea esimerkiksi eri kaupunkien tilastoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2024 vp

ARAN lakkauttamisen ohella hallitus on sulauttamassa Valtion asuntorahaston eli VARin rahat osaksi valtion budjettia ensi vuoden alusta. Tämä käytännössä poistaa sosiaaliselle asuntotuotannolle korvamerkityt rahat, eli nämäkin rahat te viette. Vasemmistoliitto ei tietenkään kannata ARAn lakkauttamista, ja tähän tarkoitukseen jätimme yhdessä vihreiden ja sosiaalidemokraattien kanssa vastalauseen hallituksen esitykseen. Valtion tulee säilyttää roolinsa sosiaalisen asuntotuotannon ja kohtuuhintaisen ja esteettömän rakentamisen tukijana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

23.12 **Lotta Hamari sd:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ARAn lakkauttamisesta ja sen tehtävien siirtämisestä ympäristöministeriöön on huolestuttava. Tällainen hätiköity muutos heikentää kohtuuhintaisen asuntorakentamisen tukemista ja valtion roolia asuntopolitiikassa. ARAn itsenäisyys on ollut tärkeä elementti sen tehokkaassa toiminnassa, ja sen lakkauttaminen aiheuttaa vaaran, että asuntotuotannon tukeminen jää riittämättömäksi.

Lisäksi ei ole esitetty selkeää suunnitelmaa siitä, miten asuntopolitiikkaa hallitaan tulevaisuudessa. ARAn tehtävien siirto ministeriöön voi myös vaarantaa riippumattomuuden ja puolueettomuuden, jotka ovat olleet keskeisiä sen toiminnassa. Tämä muutos voi myös estää arvokkaan kehittämistyön jatkumisen, joka on auttanut parantamaan asuntopolitiikkaa ja, kuten tässä edellä mainittiin, asunnottomuustyötä.

ARAN toiminta olisi pitänyt säilyttää itsenäisenä virastona, jotta kohtuuhintaisen asuntorakentamisen edellytykset olisi turvattu.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 136/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.